

Finländsk historisk litteratur 1989

Bibliografiskt urval

KIRSTI ANTIN

Bibliografier och arkivförteckningar

Bibliographia iuridica Fennica = Suomen lainopillinen kirjallisuus = Finlands juridiska litteratur / utg. av Eduskunnan kirjasto = Riksdagsbiblioteket. – Hfors, 1989.

1982–83. – 554 s.

1987. – 332 s.

Bibliographia studiorum Uralicorum 1917–1987 = Uralistiikan tutkimuksen bibliografia = Bibliography on Uralic studies. 1 : Arkeologia = Archaeology / redaktionskommitté: Marianne Schauman-Lönnqvist...[et al.]. – Hfors, 1989. – 149 s. – (SKS ; 494)

Dahla, Björn, *Bibliography of Nordic research in comparative religion 1986–1988*. // *Temenos*. 25 (1989), s. 125–191.

Forsman, Maria, *Bibliography of Finnish sociology 1980–1984*. – Hfors, 1989. – 151 s. – (Transactions of the Westermarck Society ; vol. 21)

Helsingin yliopiston kirjasto, *The A. E. Nordenskiöld Collection in the Helsinki University Library : annotated catalogue of maps made up to 1800. Vol 4 : Index of titles of maps in alphabetical order* / compiled by Ann-Mari Mickwitz, Leena Miekkavaara and Tuula Rantanen. – Hfors ; Stockholm, 1989. – 370 s.

Ikonen, Vappu, *Rahoitushistoriallinen bibliografia - kirjallisuutta ja tilastoja* [Finansieringshistorisk bibliografi – litteratur och statistik]. – Hfors, 1989. – 82 s. – (Suomen pankin keskustelualoitteita ; 1989, 34)

Ilmailukirjallisuus : bibliografia [Luftfartslitteratur : bibliografi]. – Vanda, 1989. – 92 s. – (Suomen ilmailumuseon julkaisuja : 1)

Jokinen, Marita, *Apulaisprofessori Erkki Lehtisen kirjallinen toiminta [Biträdande professor Erkki Lehtinens litterära verksamhet]*. // *Pysy lujana omalla maalla*. 1989 (SHJ ; 40), s. 343–351.

Kekäle, Petri, *Suomen turvallisuuspoliittinen bibliografia : vuosina 1981–1987 ilmestyneet kirjat ja artikkelit* [Finsk säkerhetspolitisk bibliografi : böcker och artiklar som utkommit åren 1981–1987]. – Hfors, 1989. – 130 s. – (MTS:n tutkimuslustoista)

Koistinen, Anne, *Pohjoismaiset pakolaistutkimukset : virikkeitä suomalaiseseen tutkimustoimintaan.* – Hfors, 1989. – 184 s. – (Julkaisuja / Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö. Suunnitteluosasto ; 1988, 4). – Sammandrag: Nordiska flyktingundersökningar : impulser för den forskningsverksamheten i Finland. – Abstract: Nordic refugee studies : stimulus for Finnish research.

Lehtinen, Marja, *Luettelo 1800-luvun suomalaisista kirjallisuudentutkimuksista* [Förteckning över 1800-talets finländska litteraturforskning]. – Tammerfors, 1989. – 329 s. – (Julkaisuja / Tampereen yliopisto. Kotimainen kirjallisuus ; 30)

Luettelo henkikirjamikrofilmien käyttökopioista 1634–1808 = Förteckning över brukskopior av mikrofilmer av mantalslängder 1634–1808 / red. av Matti Walta. – 2. korr. och utök. uppl. – Hfors, 1989. – 297 s. – (Valtionarkiston monistesarja ; 5)

Mattila, Ulla-Maija, *Bibliography of Finnish population research 1987–1988.* // *Yearbook of population research in Finland.* 27 (1989), s. 68–75.

Piironen-Backman, Outi, *Miina Sillanpään bibliografia* [Miina Sillanpään bibliografi]. – Hfors, 1989. – 148 s. – (Miina Sillanpään säätiön julkaisusarja. A ; 1)

Salminen, Tapani, *Virittäjän sisällys vuosina 1972–1986 : kirjoitusten, tiivistelmien, esiteltyjen teosten sekä käsiteltyjen sanojen hakemisto = Contenu du Virittäjä pendant les années 1972–1986 : index des articles, des résumés, des comptes rendus bibliographiques et des mots traités.* – Hfors, 1989. – 197 s.

Sara Wacklin och "Hundraårens minnen från Österbotten" : bibliografi / Arto Kirri (utg.). – Uleåborg, 1989. – 13 s. – (Meddelanden från Institutionen för nordiska språk vid Uleåborgs universitet. Serie B ; nr 12)

Suomen kansallisuuskuvasto. 5 : 1953–1956 : vuosien 1953–1956 suomalaiset kokoillat elokuvat [Finlands nationalfilmografi. 5 : 1953–1956 : finländska helaftonsfilmerna från åren 1953–1956] / Kari Uusitalo, ordförande...[et al.]. – Hfors, 1989. – 575 s.

Ölander, Dolly, *Kompletterande katalog över den svenska litteraturen i Finland 1939–1943* / red. av Sophie Wrede. – Hfors, 1989. – 84 s. – (SSLF ; 559).

Böcker, fristående publikationer och uppsatser

1860-luvun suuret nälkävuodet : tutkimus eri väestöryhmien mielialoista ja toimintamalleista : loppuraportti [1860-talets stora hungerår : en undersökning om olika befolkningsgruppers sinnesstämningar och handlingsmönster : slutrapport] / Antti Häkkinen...[et al.]. – Hfors, 1989. – 67 s. – (Helsingin yliopiston talous- ja sosiaalhistorian laitoksen tiedonantoja ; n:o 21)

Achté, Kalle, *Muinaisten suomalaisten maaginen lääkitäntäito.* // *Hippokratés.* 6 (1989), s. 68–83. – Summary: Magic medicine among the ancient Finns.

Achté, Kalle & Pentikäinen, Juha, Psychiatric aspects of ancient Finnish supernatural medical practices. // *Psychiatria Fennica*. 20 (1989), s. 53–60.

Aho, Jouko, Kamarioppineita ja laboratoriopsykologeja, piirteitä psykologian tieteenkäsituksesta 1800-luvun Suomessa. // *HA*. 94 (1989), s. 7–80. – Summary: Armchair scholars and experimental psychology : perspectives on the science of psychology in nineteenth century Finland.

Ahto, Sampo, *Talvisodan henki : mielialoja Suomessa talvella 1939–1940* [Vinterkrigetets anda : stämningar i Finland under vintern 1939–1940]. – Borgå, 1989. – 343 s. – (Suomen sotatieteellisen seuran julkaisuja ; no 17). – 2. uppl. 1990.

Alanen, Timo & Kepsu, Saulo, *Kuninkaan kartasto Suomesta 1776–1805 = Konungens kartverk från Finland*. – Hfors, 1989. – 397 s. – (SKS ; 505)

Alhonen, Pentti, Väinö Auer, Tulimaan ja Patagonian tutkija [Väinö Auer, Eldslandets och Patagonias utforskare]. // *Matka-arkku*. 1989 (SKS ; 502), s. 380–402.

Alifrosti, Kari, Kaksi varsinaissuomalaista kartanolääniä – suuntaviivoja varhaiskeskiaikaisen kartanohallinnon tutkimukseen. // *Työ tekijäänsä kiittää*. 1989 (THA ; 44), s. 29–41. – Summary: Two manorial districts of Finland Proper – guidelines for the study of manorial administration in the early Middle Ages.

Anckar, Dag, 1789 och 1919. // *FT*. 225–226 (1989), s. 11–26.

Andolf, Göran, Den svenska frivilligkåren i Finlands vinterkrig 1939–1940. // *SHA*. 8 (1989), s. 76–132. – Summary: The Swedish volunteers in the Winter War 1939–1940. – Tiivistelmä.

Arditti, Françoise, Sointula : l'aventure d'émigrés finlandais au Canada en 1901. // *Boreales*. (1989):38–39, s. 27–63. – Summary: Sointula, the story of Finnish emigrants in Canada in 1901.

Arter, David, Finland : a typical post-industrial state? // *Finland : people, nation, state*. 1989, s. 227–243.

Ars : Suomen taide [Ars : konsten i Finland] / [redaktionsråd: huvudred.: Salme Sarajas-Korte...et al.]. – Esbo, 1989.

3 / [förf.: Christina Bäcksbäcka...et al.]. – 384 s.

4 / [förf.: Leena Ahtola-Moorhouse...et al.]. – 360 s.

Backlund, Stefan, Swing i skuggan av krigs- och kristider : jazzmusikens genombrott i 1940-talets Helsingfors. // *HTF*. 74 (1989), 623–645.

Backman, Lars-Otto, *Analys av brott mot annans liv i Syd-Österbotten 1800–1849*. – Vasa, 1989. – 239 s. – Summary.

Baryšnikov, Nikolai, Neuvostoliittolais-suomalainen sota. // *SHA*. 8 (1989), s. 133–165. – Summary: Soviet-Finnish War.

Berry, Michael, American-Finnish relations : an approach to bilateral relations. // *Turun koulu*. 1989 (Julkaisuja / Turun yliopisto. Poliittinen historia. C ; 26), s. 87–94.

Borg, Kaj, *Dopnamn i Dragsfjärd 1728–1855*. – Åbo, 1989. – 65 s. – (Meddelanden / Filologiska institutionen vid Åbo universitet, nordisk filologi ; 7)

Carlsson, Jöns & Allardt, Erik, Koko maailmasta yhteen kylään : sosiaaliantropologit [Från hela världen till en by : socialantropologerna]. // *Matka-arkku*. 1989 (SKS ; 502), s. 348–379.

Conference of Finnish-Hungarian Historians (3 : 1988 : Tampere and Turku), *Finns and Hungarians between East and West : European nationalism and nations in crisis during the 19th and 20th centuries : the proceedings of the III Conference of Finnish-Hungarian historians in 1988* / Tenho Takalo (ed.). – Hfors, 1989. – 188 s. – (SH ; 32)

Dahlbacka, Ingvar, *I väckelsens landskap*. – Åbo, 1989. – 83 s. – (Meddelanden / Kyrkohistoriska arkivet vid Åbo akademi ; 21)

De Anna, Luigi, La vecchia Accademia di Turku : un luogo di incontro tra la cultura italiana e quella finlandese. // *Settentrione*. 1 (1989), s. 97–137.

Dongarov, Alexander, Tosiasioiden edessä : Neuvostoliiton ja Suomen välisen vuosien 1939–40 sodan diplomaattista historiaa [Inför fakta : diplomatisk historia om kriget mellan Sovjetunionen och Finland åren 1939–40]. // *Talvisota* / red. Pertti Pesonen och Keijo Immonen. 1989, s. 241–280.

Eerola, Jouni, *Ekenäs 1918*. – Ekenäs, 1989. – 41, 63 s.

Ekberg, Henrik, Suomen valtakunnan liitto – en samlingsrörelse för ultrahögern under fortsättningskriget. // *HTF*. 74 (1989), s. 277–301.

Ekman-Salokangas, Ulla, Maailmansotien välisen ajan sanomalehtien levikkitiedot – lehdistöntutkijan ilo ja harminaie. // *Työ tekijäänsä kiittää*. 1989 (THA ; 44), s. 182–201. – Summary: Information about newspaper circulation during the inter-war period – the joys and sorrows of media research.

Engman, Marja, On eletävä täysin yksin : Suomen varhaisimmista nais-tutkijoista. // *Naistutkimus*. 2 (1989):1, s. 15–30, 84–85. – Summary: "One has to live all alone" : on the first women researchers in Finland.

Engman, Marja, From the revolution to the counter-revolution : Alma Söderhjelm, a Finnish student of the French Revolution. // *SJH*. 14 (1989), s. 285–297.

Engman, Max, Finnar och svenskar i S:t Petersburg. // *Sverige och Petersburg* / red. Sten Carlsson och Nils Åke Nilsson. Stockholm, 1989 (Konferenser / Kungl. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien ; 20), s. 59–88.

Engman, Max, De förflyttade karelarna : evakuering och integrering. // *Nordisk flyktningspolitik i världskrigens epok* / red. Rune Johansson och Hans-Åke Persson. Lund, 1989 (CESIC studies in international conflict ; 1), s. 81–115.

Engman, Max, Historiska föreningen i forskarsamhälle och tiden 1914–1989. // *HTF*. 74 (1989), s. 397–482.

Falk, Greger, *En krönika om F19 : den svenska frivilliga flygflottiljen i Finland under vinterkriget 1939–1940 = F19:n kronikka : ruotsalainen vapaa-*

ehtoinen lentorykmentti Suomen talvisodassa 1939–1940. – Stockholm, 1989. – 208 s. – (Flyghistorisk revy ; 33)

Finland : people, nation, state / ed. by Max Engman & David Kirby. – London, 1989. – 254 s. – Största delen av uppsatserna har tidigare utk. i HTF. 72 (1987):3.

Forsius, Arno, Sigfridus Aronus Forsius lääkintätaidon kuvaajana. // *Hippokrates*. 6 (1989), s. 84–106. – Zusammenfassung: Sigfridus Aronus Forsius als Vermittler der Heilkunde zu Beginn des 17. Jahrhunderts.

Forskning och vitterhet : Svenska litteratursällskapet i Finland 1885–1985. D 3 : Register / sammanst. av Magnus Pettersson. – Hfors, 1989. – 315 s. – (SSLF ; nr 523:3)

Gallén, Jarl, Kökar, klosterbröderna och havet. // *Maritima medeltidsstudier*. 1989 (Jungfrusund ; 2), s. 15–57.

Goerke, Heinz, Lepra i Sverige och Finland på 1700- talet. // *Hippokrates*. 6 (1989), s. 62–67. – Zusammenfassung: Lepra in Schweden und Finnland im 18. Jahrhundert.

Granö, Olavi, Pohjanmaalta Siperiaan : Johannes Gabriel Granö Aasian tutkijana [Från Österbotten till Sibirien : Johannes Gabriel Granö som Asieforskare]. // *Matka-arkku*. 1989 (SKS ; 502), s. 198–215.

Haapala, Pertti, Mitä on rakennemuutos? : Suomi 1800–2000 [Vad är strukturförändring? : Finland 1800–2000]. // *Historian päivät 1988*. 1989 (HA ; 93), s. 105–130.

Haapala, Pertti, *Sosiaalhistoria : johdatus tutkimukseen* [Socialhistoria : en introduktion till forskningen]. – Hfors, 1989. – 170 s. – (Käsikirjoja / Suomen historiallinen seura ; 12)

Haataja, Lauri, *Kun kansa kokosi itsensä : suomalaisten talvisota* [När folket samlade sig : finländarnas vinterkrig]. – Hfors, 1989. – 294 s.

Hakala, Pertti, Wäinö Wuolijoki, socialdemokrat och diplomat i Berlin 1927–1933. // *HTF*. 74 (1989), s. 217–244.

Halén, Harry, Altain huiput siintelee : kolmen valtionhoitajan oppivuodet Venäjän-Kiinan rajaseutua kartoittamassa [Altais toppar skymtar : tre riksföreständares läroår under kartläggningen Rysslands och Kinas gränstrakter]. // *Matka-arkku*. 1989 (SKS ; 502), s. 148–197.

Hannus, Vidar, Latin och historia på finska : två historiska försök med ämnesundervisning på finska i svenska skolor. // *Skolhistoriskt arkiv*. 20 (1989), s. 110–190.

Heikkilä, Hannu, *The questions of European reparations in Allied policy, 1943–1947.* – Hfors, 1989. – 150 s. – (SH ; 27)

Heikkinen, Antero, Kuoleman polut Kainuussa 1830-luvun alussa [Dödens stigar i Kajanaland i början av 1830-talet]. // *Rajamailta* / red.: Hannes Sihvo, Risto Turunen. 1989 (Studia Carelica humanistica ; 1), s. 7–18.

Heikkinen, Kaija, *Karjalaisuus ja etninen itsetajunta : Salmin siirtokarjalaisia koskeva tutkimus.* – Joensuu, 1989. – 402 s. – (Joensuun yliopiston humanistisia julkaisuja ; 9). – Abstract: Being Karelian and ethnic self-conscious-

ness : a study of Karelian immigrants from Salmi. — Rezjume: Karely i ih ètniceskoe samosoznanie i issledovanija karel-migratov v Finlandii.

Heininen, Simo, *Suomalaisen historiankirjoituksen synty : tutkimus Paa-
vali Juustenin piispainkronikasta.* — Hfors, 1989. — 129 s. — (FKSH ; 147). —
Zusammenfassung: Die Entstehung der finnischen Geschichtsschreibung.

Heino, Ulla, Se tavallinen tarina eli langennut nainen 19. vuosisadan alun
länsisuomalaisessa maalaisyhteisössä. // *Työ tekijäänsä kiittää.* 1989 (THA ;
44), s. 202–222. — Summary: The usual story, or the fallen woman in agricul-
tural society in Western Finland at the beginning of the 19th century.

Heiskanen, Raimo, *Saadun tiedon mukaan... : Päämajan johtama tie-
dustelu 1939–1945* [Enligt vad vi fått veta... : den av Högkvarteret styrda spa-
ningen 1939–1945]. — Hfors, 1989. — 333 s.

*Helsingfors universitet 1640–1990. 2 delen : Kejslerliga Alexanders universite-
tet 1808–1917* / av Matti Klinge och Rainer Knapas, Anto Leikola,
John Strömberg. — Hfors, 1989. — 931 s. — Orig.:s titel: Helsingin yliopisto
1640–1990. 2. osa : Keisarillinen Aleksanterin yliopisto 1808–1917. — 1989.

Helsingin kaupunginvaltuuston historia. 2 : 1919–1976 [Helsingfors stads-
fullmäktiges historia. 2 : 1919–1976] / Jaakko Paavolainen ; red. Pertti
Suominen. — Hfors, 1989. — 349 s. — (Helsingin kaupungin julkaisuja ; 38)

Hentilä, Seppo, "Päätelimme, että herrat ovat viisaampia..." : sosialide-
mokraattinen järjestöväki ja talvisodan henki [Vi förmodade, att herrarna var
klokare...] : det socialdemokratiska organisationsfolket och vinterkrigetets anda.
// *Tuntematon talvisota : Suomi 1939–1940.* 1989, s. 85–102.

Herää Suomi : suomalaisuusliikkeen historia [Vak upp Finland : finskhets-
rörelsens historia] / huvudred.: Päiviö Tommila ; red. Maritta Pohls. —
Kuopio, 1989. — 479 s.

Hietaniemi, Tuija, Valtiollinen poliisi ja talvisota [Statspolisens och vin-
terkriget]. // *Tuntematon talvisota : Suomi 1939–1940.* 1989, s. 65–84.

Historian päivät (5 : 1988 : Helsingfors), *Historian päivät 1988* [Historiker-
dagarna 1988] / Rauno Endén (red.). — Hfors, 1989. — 185 s. — (HA ; 93)

Hokkinen, Mika, "Aatehistoriallisen" ja "historiallisen" tutkimusotteen
ristiriidasta. // *Turun koulu.* 1989 (Julkaisuja / Turun yliopisto. Poliittinen his-
toria. C ; 26), s. 119–125. — Summary: The contradiction between the history
of ideas and traditional historiography.

Hovi, Kalervo, Hitler ja Stalin jakavat maailmaa : Suomen ja Baltian ta-
paus [Hitler och Stalin delar världen : fallet Finland och Balticum]. // *Tuntema-
ton talvisota : Suomi 1939–1940.* 1989, s. 37–49.

Hyrkkänen, Markku, Aatehistorian mieli [Idéhistoriens mening]. //
HAiK. 87 (1989), s. 325–336.

Häikiö, Martti, Epilogi : Suomen väestö- ja kieliolot toisen maailmanso-
dan jälkeen [Epilog : befolknings- och språkliga förhållanden i Finland efter
andra världskriget]. // *Herää Suomi : suomalaisuusliikkeen historia.* 1989, s.
437–447.

Hämynen, Tapio, Suomen unohdettu pakolaisongelma : loikka-tiliikenne

Raja-Karjalasta Neuvosto-Karjalaan [Finlands glömda flyktningsproblem : överlöpartrafik från Gränskaarelen till Sovjetkaarelen]. // *Rajamailta*. 1989 (*Studia Carelica humanistica* ; 1), s. 19–36.

Härö, A. Sakari, Lääkäriin koulutus Lönnrotin toiminnan taustana. // *Hippokrates*. 6 (1989), s. 136–160. – Summary: Medical training as a background to Lönnrot's achievements.

Ikonen, Kimmo, J. K. Paasikivi valtiomiehenä ja ihmisenä. // *Työ tekijänsä kiittää*. 1989 (*THA* ; 44), s. 297–316. – Summary: J. K. Paasikivi as statesman and as a private person.

Jaatinen, Stig & Peltonen, Arvo & Westerholm, John, *Ålands kulturlandskap – 1700-talet*. Hfors, 1989. – 100 s. – (Bidrag till kännedom av Finlands natur och folk ; 137). – Summary.

Jakobson, Max, *La Finlande : mythe et réalité*. – Hfors, 1989. – 174 s. – Orig.:s titel: Finland : myth and reality.

Jalkanen, Pekka, *Alaska, Bombay ja Billy boy : jazzkulttuurin murros Helsingissä 1920-luvulla*. – Hfors, 1989. – 406 s. – (Suomen etnomusikologisen seuran julkaisuja ; 2). – Summary: Industrialisation and the breakthrough of jazz culture in Finland in the 1920s.

Janhunen, Juha, Siperia Suomen tieteessä [Sibirien i Finlands vetenskap]. // *Matka-arkku*. 1989 (*SKS* ; 502), s. 138–147.

Jatkosodan historia. 2 : Hyökkäys Itä-Karjalaan ja Karjalan Kannakselle [Fortsättningskriget historia. 2 : Offensiven i Öst-Karelen och på Karelska näset]. – Borgå, 1989. – 368 s. – (Sotatieteen laitoksen julkaisuja ; 25, 2)

Jokipii, Mauno, Edwin Linkomies pääministerinä [Edwin Linkomies som statsminister]. // *Pysy lujana omalla maalla!* 1989 (*SHJ* ; 40), s. 27–37.

Jokipii, Mauno, Ruotsin ja Suomen lähetyspyhimysten muistoja. // *Suomen museo*. 96 (1989), s. 61–131. – Referat: Die Missionsheiligen Schwedens und Finnlands.

Jordan, Terry G. & Kaups, Matti, *The American backwoods frontier : an ethnic and ecological interpretation*. – Baltimore, 1989. – 340 s. – (Creating the North American landscape)

Julku, Kyösti, Kuusamo valtakunnan rajahistoriassa. // *Faravid*. 13 (1989), s. 121–156. – Zusammenfassung: Kuusamo in der Grenzgeschichte des Landes.

Julku, Kyösti, Oulujokilaakson keskiaika. // *Faravid*. 13 (1989), s. 35–42. – Zusammenfassung: Das Oulujokital im Mittelalter.

Julku, Kyösti, Syntyikö Keminmaa 1329? // *Faravid*. 13 (1989), s. 17–23. – Zusammenfassung: Ist Keminmaa 1329 entstanden?

Julkunen, Martti, Myytti Saksan vaikutusvallasta Suomessa 1930-luvun lopulla [Myten om Tysklands inflytande i Finland i slutet av 1930-talet]. // *HAIK*. 87 (1989), s. 193–199.

Julkunen, Martti, Tiedotus ei pilannut talvisodan mainetta. // *Sotilasai-kakauslehti*. 64 (1989), s. 790–794. – Också eng. titel: Information did not ruin the reputation of the Winter War.

Jussila, Osmo, Suomalaisuusliike Venäjän paineessa vuosina 1890–1917 [Finskhetens rörelsen under ryskt tryck åren 1890–1917]. // *Herää Suomi : suomalaisuusliikkeen historia*. 1989, s. 121–173.

Jussila, Osmo, Talvisota neuvostohistoriassa [Vinterkriget i sovjetisk historia]. // *Tuntematon talvisota : Suomi 1939–1940*. 1989, s. 25–36.

Jutikkala, Eino & Pirinen, Kauko, *Kivikaudesta Koivistoon : Suomen historian pääpiirteitä* [Från stenåldern till Koivisto : huvuddrag i Finlands historia]. – 4. förnyad uppl. – [Esbo], 1989. – 336 s. – 3. förnyad uppl. utk. 1981 med namn: Suomen historia.

Jutikkala, Eino, Suomalaisuus yhteiskunnassa [Finskheten i samhället]. // *Herää Suomi : suomalaisuusliikkeen historia*. 1989, s. 251–304.

Jyränki, Antero, Lakien laki : perustuslaki ja sen sitovuus eurooppalaisessa ja pohjoisamerikkalaisessa oikeusajattelussa suurten vallankumousten kaudelta toiseen maailmansotaan [Lagarnas lag : grundlagen och dess giltighet i europeiskt och nordamerikanskt rättstänkande från de stora revolutionernas tid till andra världskriget]. – Hfors, 1989. – 605 s.

Jyränki, Antero, Leo Mechelin ja suomalainen perustuslakikäsitys. // *Lakimies*. 87 (1989), s. 939–947. – Också tysk titel: Leo Mechelin und das finnische Verfassungsdenken.

Jäntti, Kari, J. K. Paasikiven suhde kommunisteihin hänen päiväkirjojensa (1944–1956) valossa [J. K. Paasikivis förhållande till kommunisterna i ljuset av hans dagböcker (1944–1956)]. – Åbo, 1989. – 29 s. – (Julkaisuja / Turun yliopisto. Poliittinen historia. F ; 5)

Kajanto, Iiro, *Humanism in a Christian society. 1 : The attitude to classical mythology and religion in Finland 1640–1713*. – Hfors, 1989. – 204 s. – (Annales Academiae scientiarum Fennicae. Series B ; 248)

Kalela, Jorma, *Työttömyys 1900–luvun suomalaisessa yhteiskuntapolitiikassa* [Arbetslösheten i finländsk samhällspolitik på 1900-talet]. – Hfors, 1989. – 248 s.

Kalleinen, Kristiina, Venäjän keisarikunnan kenraalikuvernöörihallinto [Det Ryska kejsardömet's generalguvernörsförvaltning]. // *HAIK*. 87 (1989), s. 101–108.

Kallio, Reino, Eteläpohjalaisen nuoriso-ongelman synty [Ungdomsproblemets uppkomst i Sydösterbotten]. // *Pysy lujana omalla maalla!* 1989 (SH) ; 40), s. 133–147.

Kallioniemi, Jouni, *Lapin sota 1944–1945 : suursodan loppunäytös pohjoisessa* [Lapplandskriget 1944–1945 : storkrigets epilog i norr]. Åbo, 1989. – 276 s.

Kansakunta sodassa. 1 : Sodasta sotaan [Nationen i krig. 1 : Från krig till krig] / huvudred.: Silvo Hietanen. – Hfors, 1989. – 350 s.

Karkama, Pertti, J. V. Snellmanin kirjallisuuspolitiikka [J. V. Snellmans litteraturpolitik]. – Hfors, 1989. – 288 s. – (Suomi ; 144)

Karoliinien kuolonmarssi 1718–1719 : yli 5000 suomalaisen karoliinin muistoksi 270 vuotta Norjan sotaretken jälkeen : karoliinien muistikirja [Karolinernas

dödsmarsch 1718–1719 : till minne av över 5000 finska karoliner 270 år efter fälttåget till Norge : karolinernas minnesskrift] / redaktionsråd: Ahlberg, Einar...[et al.]. – Seinäjoki, 1989. – 236 s.

Karttunen, Klaus, Posliinia ja purjehtijoita [Porslin och seglare]. // *Matka-arkku*. 1989 (SKS ; 502), s. 272–309.

Karvinen, Antero & Juutilainen, Antti, Kestokyky ja sotatapahtumat [Motståndskraften och krigshändelserna]. // *Talvisota* / red.: Pertti Pesonen och Keijo Immonen. 1989, s. 113–145.

Katermaa, Aino, Hämeenlinnan kaupungin muutto 1736–1778. // *HA*. 94 (1989), s. 81–154. – Summary: The relocation of the city of Hämeenlinna, 1736–1778.

Kaukonen, Väinö, *Lönnrot ja Kanteletar* [Lönnrot och Kanteletar]. – Hfors, 1989. – 140 s. – (SKS ; 507)

Kauppinen, Paavo E., *Länsimainen traditio Suomen valtiosäännöissä* [Västerländsk tradition i Finlands statsförfattningar]. – [Tammerfors], 1989. – 288 s. – (Tutkimuksia / Tampereen yliopisto. Poliitiikan tutkimuksen laitos ; 100)

Kemiläinen, Aira, Nationalism in the nineteenth century Finland. // *Miscellanea*. 1989 (SH ; 33), s. 93–127.

Keränen, Jorma, Hyviä ja huonoja vuosia : ilmastonvaihtelut historiallisten ilmiöiden selittäjinä [Goda och dåliga år : klimatväxlingar som förklaringar till historiska fenomen]. // *Pysy lujana omalla maalla!* 1989 (SHJ ; 40), s. 219–227.

Ketola, Eino, Die Anerkennung der finnischen Unabhängigkeit durch Sowjet-Russland im Jahre 1917 : revolutionäre Ziele und Nationalitätenpolitik in der Praxis. // *JfGO*. N. F. 37 (1989), s. 45–64.

Ketola, Outi, *Lapsenmurhat ja lasten sekä nuorten itsemurhat Suomessa 1751–1980* [Barnamord och barns samt ungdomars självmord i Finland 1751–1980]. – Åbo, 1989. – 79 s. – (Sosiaalipoliitiikan julkaisuja / Turun yliopisto. Sarja A ; 26)

Kivikirveestä tietotekniikkaan : tekniikan sosiaalhistoriaa kivikaudesta nykypäivään [Från stenxyxa till datateknik : teknologins socialhistoria från stenåldern till våra dagar] / red. Reino Kero och Hannu Kujanen. – [Åbo], 1989. – 297 s. – (Julkaisuja / Turun yliopisto. Historian laitos ; 21)

Kivinen, Osmo & Kinon, Sirppa & Rahkonen, Pekka, *Ajan henki ja lukukirjat suomalaisessa peruskoulutuksessa 1870-luvulta 1980-luvulle* [Tidens anda och läseböcker i finsk grundutbildning från 1870-talet till 1980-talet]. – Åbo, 1989. – 100 blad. – (Sosiologisia tutkimuksia / Turun yliopisto ; 121)

Kivirauma, Joel, *Erityisopetus ja suomalainen oppivelvollisuuskoulu vuosina 1921–1985*. – Åbo, 1989. – 392 s. – (Turun yliopiston julkaisuja. Sarja C, Scripta lingua Fennica edita ; 74). – Summary: Special education and the state school system 1921–1985.

Klinge, Matti, *Mikä mies Porthan oli?* [Vem var Porthan?]. – Hfors, 1989. – 104 s. – (Tietolipas ; 116)

Klinge, Matti, *Professorer : 35 professorer under lika många årtionden vid Kungliga Akademien i Åbo, senare Kejsrerliga Alexanders-universitetet, numera Helsingfors universitet.* – Hfors, 1989. – 220 s. – Orig.:s titel: Professoreita.

Kolbe, Laura, Boendets ideal och verklighet i Helsingfors : när bostaden blev ett hem. // *HTF.* 74 (1989), s. 552–584.

Koponen, Timo, Viktor Ferdinand Brotherus, nuorempi lehtori [Viktor Ferdinand Brotherus, yngre lektor]. // *Matka-arkku.* 1989 (SKS ; 502), s. 78–103.

Korhonen, Mikko, Uralilaisten kansojen ja kielten tutkijoita [Utforskare av uralska folk och språk]. // *Matka-arkku.* 1989 (SKS ; 502), s. 216–271.

Korkiasaari, Jouni, *Suomalaiset maailmalla : Suomen siirtolaisuus ja ulkomaalaiset entisaajoista tähän päivään* [Finländare i världen : emigrationen från Finland och utlandsfinnarna från forna tider till idag]. – Åbo, 1989. – 161 s.

Korpela, Jukka, Mikkeli – muisto keskiaikaisesta P. Mikaelin kultista [S:t Michel – ett minne av den medeltida St. Mikaelskulten]. // *HAIK.* 87 (1989), s. 83–100.

Korpijaakko, Kaisa, *Saamelaisten oikeusasemasta Ruotsi-Suomessa : oikeushistoriallinen tutkimus Länsi- Pohjan Lapin maankäyttöoloista ja -oikeuksista ennen 1700-luvun puoliväliä* [Om samernas rättsliga ställning i Sverige-Finland : en rättshistorisk undersökning om markanvändningsförhållanden och -rättigheter i västerbottniska Lappland före mitten av 1700-talet]. – Hfors, 1989. – 595 s. – (Lapin korkeakoulun oikeustieteellisiä julkaisuja. Sarja A ; 3)

Koskimies, Tapio, Neuvostoliiton lentokoneiden aiheuttamista rajaselkauksista Kannaksella vuosina 1937–1939 [Om av sovjetiska flygplaner föranledda gränsintermezzon på Karelska näset åren 1937–1939]. // *Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita.* 9 (1989), s. 104–141.

Kostiainen, Auvo, Radical ideology vs. ethnic social activities : the Finnish-Americans and the Communist Party of the United States, 1923–1932. // *American studies in Scandinavia.* 21 (1989):1, s. 30–39.

Kostiainen, Auvo, Die ungebetenen Gäste : wie die Sowjetunion die während der grossen Wirtschaftskrise illegal aus Finnland gekommenen Arbeitskräfte nutzte. // *JfGO.* N. F. 37 (1989), s. 175–195.

Kotkaheimo, Liisa, *Suomalaisen aapisen viisi vuosisataa : aapisten sisältö ja tehtävät kansanopetuksessa.* – Joensuu, 1989. – 350 s. – (Joensuun yliopiston kasvatustieteellisiä julkaisuja ; 10). – Abstract: Five centuries of Finnish ABC : the content and purposes of first readers in popular education.

Kronlund, Jarl, Kuva talvisodasta – 50 vuotta valintaa. // *Sotilasajakauslehti.* 64 (1989), s. 816–822. – Också eng. titel: Image of the Winter War – 50 years of choices.

Kruskopf, Erik, *Finlands konstindustri : den finländska konstflitens utvecklingshistoria.* – Borgå, 1989. – 268 s. – Utk. 1989 också på finska: Suomen taideteollisuus : suomalaisen muotoilun vaiheita.

Kuikka, Martti T., Viisi kansanopetusjärjestelmää Suomessa 1880-luvulta 1920-luvulle [Fem folkundervisningssystem i Finland från 1880-talet till 1920-talet]. // *Koulu ja menneisyys*. 27 (1989), s. 53–67.

Kuisma, Markku, The new entrepreneurs, the old bourgeoisie : industry, society and state in eighteenth century Finland. // *State, culture & the bourgeoisie*. 1989 (Nykykulttuurin tutkimusyksikön julkaisuja ; 13), s. 13–32.

Kujala, Antti, *Vallankumous ja kansallinen itsemääräämisoikeus : Venäjän sosialistiset puolueet ja suomalainen radikalismi vuosisadan alussa*. – Hfors, 1989. – 348 s. – (HT ; 152). – Summary: Revolution and the right to national self-determination : Russian socialist parties and the Finnish radicalism at the beginning of the twentieth century.

Kujanen, Hannu, Suomen kauppalaivaston purjealus-kannan kehitys autonomian kauden lopulla 1874–1916. // *Työ tekijäänsä kiittää*. 1989 (THA ; 44), s. 161–181. – Summary: The development of sailing ships in Finnish merchant fleet at the end of the autonomous period 1874–1916.

Kulha, Keijo K., *Sanasotaa ja neuvottelua : Helsingin sanomien poliittinen linja itsenäistymisestä talvisotaan*. – Hfors, 1989. – 453 s. – (Toimituksia / Päivälehti – Helsingin sanomat ; 4). – Summary: Fencing with words and striving for conciliation : the political stance of Helsingin sanomat during the period of Independence before the Winter War.

Kulomaa, Jukka, *Äänislinna : Petroskoin suomalaismiehityksen vuodet 1941–1944*. – Hfors, 1989. – 286 s. – (HT ; 148). – Summary: Äänislinna : the Finnish occupation of Petrozavodsk 1941–1944.

Kultalahti, Olli, Finns in the USA : patterns of immigration and settlement since 1900. // *Sürtolaisuus – migration*. 16 (1989):3, s. 11–13.

Kunttu, Tapani, Idealismin ja realismin ristipaineessa : liberaalien armeijakuvan puolustuspoliittisen linjan muotoutuminen itsenäisyyden alkuvuosien Suomessa [I korstrycket mellan idealism och realism : utformningen av liberalernas armébilds försvarspolitiska linje under självständighetens första år i Finland]. // *Turun koulu*. 1989 (Julkaisuja / Turun yliopisto. Poliittinen historia. C ; 26), s. 255–268.

Kuokkanen, Pertti, Suomen puolueettomuusjulistus v. 1935 [Finlands neutralitetsförklaring år 1935]. // *Pysy lujana omalla maalla!* 1989 (SHJ ; 40), s. 81–96.

Kuusterä, Antti, *Valtion sijoitustoiminta pääomamarkkinoiden murroksessa 1859–1913*. – Hfors, 1989. – 433 s. – (HT ; 149). – Summary: The financial investments of the state and their effects on rapidly evolving capital markets in Finland from 1859 to 1913.

Kuusterä, Antti, Verotus autonomian ajan Suomessa [Beskattningen i Finland under autonomins tid]. // *Historian päivät 1988*. 1989 (HA ; 93), s. 147–161.

Laine, Kristiina, Virkamiesten palkat poliittisena kysymyksenä vuosina 1928–1929. // *Työ tekijäänsä kiittää*. 1989 (THA ; 44), s. 352–368. – Summary: Civil servants' salaries as a political question during the years 1918–1929.

Laisi, Helena, Työväenjärjestöjen varojen siirto Venäjälle keväällä 1918. // *HA*. 94 (1989), s. 155–184. – Summary: The transfer of funds of workers' organizations to Russia in the spring of 1918.

Lappalainen, Jussi T., Hakkapeliittain joukkoon : Suomen ratsuväen rekrytointi 1638–1649 [Bland hakkapeliterna : finska rytteriets rekrytering 1638–1649]. // *Tiede ja ase*. 47 (1989), s. 135–152.

Lappalainen, Matti, C. G. E. *Mannerheim : the Marshal of Finland*. – [Klaukkala], 1989. – 296 s.

Lappalainen, Niilo, *Äänisen aalloilla* [Onegas vågor]. – Borgå, 1989. – 295 s.

Latvakangas, Arto, Varjagiongelman historiografinen kirjallisuus : apulainen, oppimestari, osallistuja? // *Faravid*. 13 (1989), s. 193–258. – Summary: Historiographic literature on the Varangian problem : assistant, master, participant?

Lehtinen, Erkki, Suomalainen patriotismi ja kansallistunne Ruotsin kaudella [Finsk patriotism och nationalkänsla under svenska tiden]. // *Herää Suomi : suomalaisuusliikkeen historia*. 1989, s. 11–47.

Lehto, Katri, *Maria Heikintytär Kytäjältä* [Maria Henriksdotter från Kytäjä]. – Hfors, 1989. – 208 s. – 2. uppl. 1989.

Leikola, Anto, Valistuksen vuosisadan suomalaisia maailmalla [Upplysningsens finländare ute i världen]. // *Matka-arkku*. 1989 (SKS ; 502), s. 8–23.

Leino-Kaukiainen, Pirkko, Suomen kielen käytön yleistyminen [Finska språkets bruk blev allmännare]. // *Herää Suomi : suomalaisuusliikkeen historia*. 1989, s. 327–346.

Lenin ja Suomi. Osa 2 [Lenin och Finland. Del 2] / [redaktionsråd: ordf. Jaakko Numminen...et al.]. – [Hfors], 1989. – 320 s.

Leo Mechelin 1839–1914 : Helsingin herra, valtiollinen vaikuttaja ja Suomikuvan luoja = herre i Helsingfors, statsmannen och mannen bakom Finlandsbilden / Göran von Bonsdorff...[et al.]. – Hfors, 1989. – 179 s. – (Memoria ; 4). – Summary: Leo Mechelin November 24, 1839 – January 26, 1914.

Letto-Vanamo, Pia, *Suomalaisen asianajajalaitoksen synty ja varhaiskehitys : oikeushistoriallinen tutkimus*. – [Hfors], 1989. – 320 s. – (Suomalaisen lakimiesyhdistyksen julkaisuja. A-sarja ; n:o 181). – Zusammenfassung: Entstehung und frühe Entwicklung finnischer Rechtsanwaltschaft.

Lindgren, Samuel, *Folkskolläraren som kulturfaktor i Svenskfinland*. // *Skolhistoriskt arkiv*. 20 (1989), s. 191–222.

Lukkarinen, Ville, *Classicism and history : anachronistic architectural thinking in Finland at the turn of the century : Jac. Ahrenberg and Gustav Nyström*. – Hfors, 1989. – 196 s. – (Suomen muinaismuistoyhdistyksen aikakauskirja ; 93)

Luoto, Jukka, Suomen varhaiskristillisyydestä [Om tidig kristlighet i Finland]. // *Suomen museo*. 96 (1989), s. 133–152.

Lähteenmäki, Olavi, *Colonia Finlandesa : Uuden Suomen perustaminen Argentiinaan 1900-luvun alussa*. – Hfors, 1989. – 282 s. – (HT ; 154). – Sum-

mary: The founding of "New Finland" in Argentina at the beginning of the 20th century.

Läntinen, Aarre, Suomen ratsuväkirykmenttien everstit Ruotsin vallan aikana [Överstarna i de finska rytteriregementena under svenska tiden]. // *Pysy lujana omalla maalla!* 1989 (SHJ ; 40), s. 291–302.

Löytönen, Markku, Herman Dietrich Spöring nuorempi, tuntemattoman mantereen etsijä [Herman Dietrich Spöring den yngre, den okända kontinentens sökare]. // *Matka-arkku.* 1989 (SKS ; 502), s. 24–35.

Maalaisliitto-keskustapuolueen historia. 2 : Maalaisliitto 1918–1939 [Agrarförbundet-Centerpartiets historia. 2 : Agrarförbundet 1918–1939] / Juhani Mylly. – Hfors, 1989. – 477 s.

Manninen, Ari T., Nimismiesten erottamiset marraskuun 1905 suurlakon pyörteissä suomenkielisellä Etelä-Pohjanmaalla [Avskedanden av länsmän i storsrejkens virvlar november 1905 i det finskspråkiga Sydösterbotten]. // *Pysy lujana omalla maalla!* 1989 (SHJ ; 40), s. 39–55.

Manninen, Juha, Frans Mikael Franzén och franska revolutionen. // *HTF.* 74 (1989), s. 31–64.

Manninen, Juha & Envall, Markku & Knuuttila, Seppo, *Maailmankuva kulttuurin kokonaisuudessa : aate- ja oppihistorian, kirjallisuustieteen ja kulttuuriantropologian näkökulmia* [Världsbilden i kulturens helhet : idé- och lärdomshistoriska, litteraturvetenskapliga och kulturanthropologiska synpunkter]. – Uleåborg, 1989. – 237 s. – (Prometheus)

Manninen, Ohto, Stalinin talvisota [Stalins vinterkrig]. // *Talvisota* / red.: Pertti Pesonen och Keijo Immonen. 1989, s. 75–112.

Manninen, Ohto, Valkoisen armeijan suojeluskuntarykmentit [Skyddskårsregementena i den vita armén]. // *SHA.* 8 (1989), s. 7–36.

Maritima medeltidsstudier / red.: Christoffer H. Ericsson och Kim Montin. – Åbo, 1989. – 94 s. – (Jungfrusund ; 2)

Masonen, Jaakko, *Hämeen härkätie : synty ja varhaisvaiheet : varhainen maaliikenne arkeologisena sekä historiallisena tutkimuskohteena.* – Hfors, 1989. – 298 s. – (Tiemuseon julkaisuja ; 4). – Summary: The Häme Oxen Road from the end of the Iron Age to early medieval times.

Matiskainen, Heikki, *Studies on the chronology, material culture and subsistence economy of the Finnish Mesolithic, 10000–6000 b.p.* – Hfors, 1989. – 190 s. – (Iskos ; 8)

Matka-arkku : suomalaisia tutkimusmatkailijoita [Reskistan : finländska forskningsresanden] / red. av Markku Löytönen. – Hfors, 1989. – 422 s. – (SKS ; 502)

Meinander, Henrik, Aktiva studentförbundet : en högerradikal samanslutning 1931–1945. // *HLS.* 64 (1989), s. 241–341.

Menger, Manfred, Suomen merkityksestä Saksan sodankäynnille toisessa maailmansodassa [Om Finlands betydelse för Tysklands krigföring under andra världskriget]. // *Historian päivät 1988.* 1989 (HA ; 93), s. 177–185.

Miekkavaara, Leena, A. E. Nordenskiöld Jäämerellä [A. E. Norden-
skiöld på Ishavet]. // *Matka-arkku*. 1989 (SKS ; 502), s. 104–137.

Miscellanea / Antero Tammisto, Katariina Mustakallio, Han-
nes Saarinen. – Hfors, 1989. – 383 s. – (SH ; 33)

Modeen, Tore, *Finlands och Sveriges rätt : en samling uppsatser*. – Åbo,
1989. – 132 s. – Summary: Finland's and Sweden's law.

Modeen, Tore, *La protection des droits de l'homme : l'administration
régionale et locale : la Finlande et le bicentenaire de la révolution Française*. –
Hfors, 1989. – 26 s. – (Publications de l'institut du droit public / Université
de Helsinki. C ; 23)

Murtorinne, Eino, Suomalaiset lähetystyöntekijät Afrikan kartoittajina
1800-luvulla [Finländska missionsarbetare som kartläggare av Afrika under
1800-talet]. // *Matka-arkku*. 1989 (SKS ; 502), s. 403–412.

Mustonen, Alpo, Pietari Schaefer Amerikan matkajana 1699–1700 [Per
Schaefer som Amerikaresenär 1699–1700]. // *Siertolaisuus – Migration*. 16
(1989):3, s. 24–28.

Mylly, Juhani, Kansallisen yhteisrintaman tausta [Den nationella enhets-
frontens bakgrund]. // *Talvisota* / red.: Pertti Pesonen och Keijo Immonen.
1989, s. 51–72.

Mylly, Juhani, *Metodi ja suunta : näkökulmia poliittisen historian meto-
diin, kehitykseen ja ongelmiin* [Metod och riktning : synpunkter på metod, ut-
veckling och problem inom politisk historia]. – Åbo, 1989. – 102 s. – (Julkai-
suja / Turun yliopisto. Poliittinen historia. E ; 2)

Mylly, Juhani, Rankelaisuuden pakkopaita poliittisessä historiassa. // *Tu-
run koulu*. 1989 (Julkaisuja / Turun yliopisto. Poliittinen historia. C ; 26), s.
31–61. – Resumé: Camisole de force à la L. Ranke dans l'étude de histoire
politique.

Mylly, Juhani, *Traditio, järjestelmä, symbolit : tutkielma Suomen poliitti-
sesta kulttuurista 1800- ja 1900- luvuilta* [Tradition, system, symboler : en stu-
die över Finlands politiska kultur på 1800- och 1900-talen]. – Åbo, 1989. – 177
s. – (Turun yliopiston julkaisuja. Sarja C, Scripta lingua Fennica edita ; 76)

Myllyntaus, Timo, *Finnish industry in transition 1885–1920 : respon-
ding to technological challenges*. – Hfors, 1989. – 86 s. – (Tekniikan museon
julkaisuja ; 4). – Tiivistelmä: Suomen teollisuus ja teknologiset haasteet mur-
roskauteina 1885–1920.

Mäkelä, Anneli, *Suvusta perheeseen : Satakunnan ja Karjalan naisen ase-
ma 1500-luvulla*. – Hfors, 1989. – 255 s. – (HT ; 151). – Summary: From
clan to family : status of women in the provinces of Satakunta and Carelia dur-
ing the 16th century.

Mäkelä, Jaakko, Valtakunta vai kansakunta – repressio vai integraatio? :
itsenäistyneen Suomen kontrollipoliitikasta [Riket eller nationen – repression
eller integration? : om det självständiga Finlands kontrollpolitik]. // *Turun kou-
lu*. 1989 (Julkaisuja / Turun yliopisto. Poliittinen historia. C ; 26), s. 233–153.

Mäkelä, Pentti, Vieraspaiikkuntalaiset rahvaan naimakaupoissa esiteolli-

sen ajan Satakunnassa. // *Työ tekijäänsä kiittää.* 1989 (THA ; 44), s. 223–235. – Summary: Outsiders in the marriage market of pre-industrial Satakunta.

Mäkinen, Kari, *Unelma jälkikristillisestä kulttuurista ja uskonnosta : Tulenkantajien oppositio kansankirkollista arvomaailmaa vastaan 1924–1930.* – Hfors, 1989. – 379 s. – (FKSH ; 145). – Summary: Dream of a post-Christian culture and religion : the opposition of the Fire-bearers to the national church ideology, 1924–1930.

Nallinmaa-Luoto, Terhi, Gustaf Magnus Biorckbomin torpparikuvaudet lähteinä Ylä-Satakunnan torpparilaitoksen historiaan. // *Työ tekijäänsä kiittää.* 1989 (THA ; 44), s. 121–136. – Summary: Gustaf Magnus Biorckbom's accounts of cottagers as a source for their history in Upper Satakunta.

Nevakivi, Jukka, *Tuntematon talvisota [Det okända vinterkriget]. // Tuntematon talvisota : Suomi 1939–1940.* 1989, s. 7–24.

Niemelä, Jari, Lääninlampurit, Suomen ensimmäiset maatalousneuvojat. // *Työ tekijäänsä kiittää.* 1989 (THA ; 44), s. 88–120. – Summary: The regional shepherds : Finland's first agricultural consultants.

Nikander, Pekka, Kansakoulun tavoitteet Uno Cygnaeuksen, J. V. Snellmanin ja Mikael Soinisen tulkitsemina [Folkskolans målsättningar tolkade av Uno Cygnaeus, J. V. Snellman och Mikael Soininen]. // *Koulu ja menneisyys.* 27 (1989), s. 68–90.

Nikula, Paavo, Oikeus elämäntyönä (Leo Mechelin). // *Lakimies.* 87 (1989), s. 922–938. – Också tysk titel: Justiz als Lebenswerk.

Nummela, Ilkka, Taloudellinen eriarvoistuminen Satakunnassa 1500-luvulla [Uppkomsten av ekonomiska rangskillnader i Satakunta på 1500-talet]. // *Pysy lujana omalla maalla!* 1989 (SHJ ; 40), s. 203–217.

Nygård, Toivo, Prostituutio 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun Suomessa [Prostitution i Finland i slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet]. // *Pysy lujana omalla maalla!* 1989 (SHJ ; 40), s. 113–132.

Nygård, Toivo, *Suomen palvelusväki 1600-luvulla : palkollisten määrä, työ ja palkkaus ja suhteet isäntäväkeen.* – Hfors, 1989. – 184 s. – (HT ; 150). – Summary: Hired labour in seventeenth century Finland.

Paasivirta, Juhani, *Finland and Europe : the early years of independence 1917–1939.* – Hfors, 1989. – 555 s. – (SH ; 29). – Orig.:s titel: Suomi ja Eurooppa 1914–1939.

Paavolainen, Jaakko, Väinö Tanner, patriotti : elämäkerta vuosilta 1937–1966 [Väinö Tanner, patrioten : biografi åren 1937–1966]. – Hfors, 1989. – 539 s. – 4. delen i serien av Väinö Tanners biografi.

Paavonen, Tapani, Aatteet ja intressit talous- ja yhteiskuntapolitiikan historian selityksperusteina [Idéer och intressen som förklaringsgrunder i samhällspolitikens historia]. // *Turun koulu.* 1989 (Julkaisuja / Turun yliopisto. Poliittinen historia. C ; 26), s. 149–169.

Paavonen, Tapani, Neutrality, protectionism and the international community : Finnish foreign economic policy in the period of reconstruction of the international economy, 1945–1950. // *SEHR.* 37 (1989), s. 23–40.

Pajuoja, Jussi, Skogsåverkan – en synpunkt på skogarnas värdestegring. // *HTF*. 74 (1989), s. 65–83.

Palmu, Pentti, *Yön yli päivään : Suomen ilmatorjunnan vaiheita 1925–1990* [Över natt till dag : Finlands luftvärns skeden 1925–1990]. – Hfors, 1989. – 431 s.

Paulaharju, Jyri, Sotilaskartoitus Suomessa vuosina 1918–1940. // *SHA*. 8 (1989), s. 37–75. – Summary: Military mapping in Finland 1918–1940.

Paulaharju, Jyri, *Suomen kenttätyökistön historia. 1. osa* [Fältartillerins historia i Finland. 1. delen]. – Hfors, 1989. – 399 s.

Paunonen, Jyri, Från sörkka till kulturspråk : iakttagelser om helsingforsslangen som språklig och sociokulturell företeelse. // *HTF*. 75 (1989), s. 585–622.

Peltonen, Matti, A bourgeois bureaucracy? : the new mentality of the Finnish aristocracy at the beginning of the period of autonomy. // *State, culture & the bourgeoisie*. 1989 (Nykykulttuurin tutkimusyksikön julkaisuja ; 13), s. 33–53.

Peltonen, Matti, Suomen maatalous ja maailmanmarkkinat : maatalouskysymyksen pitkät aallot vuosisadan vaihteesta 1980-luvulle [Finlands lantbruk och världsmarknaden : agrarfrågans långa vågor från sekelskiftet till 1980-talet]. // *Historian päivät 1988*. 1989 (HA ; 93), s. 131–146.

Petander, C.-B. J., Kungliga Wasa regemente 1808–1809. // *Österbottnen : årsbok*. 1987-1988 (1989), s. 3–233.

Petsamon nikkeli : taistelu strategisesta metallista [Petsamo nickel : kampen om en strategisk metall] / redaktionsråd: red.: Eugen Autere, Jaakko Liede. – Hfors, 1989. – 304 s.

Polvinen, Tuomo & Heikkilä, Hannu & Immonen, Hannu, *J. K. Paasikivi : valtiomiehen elämäntyö. 1 : 1870–1918* [J. K. Paasikivi : en statsmans livsgärning. 1 : 1870–1918]. – Borgå, 1989. – 554 s.

Pulkkinen, Paavo, Suomen kielestä täysipainoinen sivistyskieli [Finska språket blir fullviktigt kulturspråk]. // *Herää Suomi : suomalaisuusliikkeen historia*. 1989, s. 305–326.

Pysy lujana omalla maalla : Erkki Lehtiselle omistettu juhlakirja [Håll dig stadig på eget land : festskrift tillägnad till Erkki Lehtinen] / [redaktionsråd: Erkki Markkanen...et al.]. – Jyväskylä, 1989. – 354 s. – (SHJ ; 40)

Railo, Juhani E., Johan Agapetus Törngren (1772–1859), professori, arkkiaatri. // *Hippokrates*. 6 (1989), s. 107–135. – Zusammenfassung: Johan Agapetus Törngren (1772–1859), Professor, Archiater.

Railo, Juhani E., Luonnonfilosofi lääkärinä : Immanuel Ilmoni (1797–1856) ja hänen luonnonfilosofinen lääketieteensä. // *Hippokrates*. 6 (1989), s. 161–176. – Zusammenfassung: Naturphilosoph und Arzt Immanuel Ilmoni (1797–1856) und seine naturphilosophische Medizin.

Rajamailta [Från gränsmarker] / red.: Hannes Sihvo, Risto Turunen. – Joensuu, 1989. – 146 s. – (Studia Carelica humanistica ; 1)

Ranta, Raimo, Eteläpohjalaisten muuttoliike Oulun lääniin autonomian

ajalla. // *Työ tekijäänsä kiittää*. 1989 (THA ; 44), s. 236–261. – Summary: The migration of Southern Ostrobothnians to Oulu province during the autonomous period.

Ranta, Raimo, Itäsuomalaiset Pietaria rakentamassa v. 1703–1721 [Östfinnar deltar i byggandet av St. Petersburg åren 1703–1721]. // *Viipurin suomalaisen kirjallisuusseuran toimitteita*. 9 (1989), s. 5–28.

Rantatupa, Heikki, Työväenliike Etelä-Pohjanmaalla talvisotaan saakka [Arbetarrörelsen i Sydösterbotten fram till vinterkriget]. // *Pysy lujana omalla maalla!* 1989 (SHJ ; 40), s. 57–79.

Rapila, Alpo K., Koululainsäädäntömme muuttumisvaiheita [Vår skollagstiftnings förändringsskeden]. // *Koulu ja menneisyys*. 27 (1989), s. 110–152.

Rasilainen, Aki, Varhaisaktivismi (1902–05) ja hanke Suomen perustuslakia säätäväksi kansalliskokoukseksi oikeudellisen aatehistorian näkökulmasta [Den tidiga aktivismen (1902–05) och planen på en grundlagsstiftande nationalförsamling från den juridiska idéhistoriens synpunkt]. // *Turun koulu*. 1989 (Julkaisuja / Turun yliopisto. Poliittinen historia. C ; 26), s. 203–223.

Rautkallio, Hannu, Suomen juutalaisten aseveljeys [Judarnas vapenbrödraskap i Finland]. – Hfors, 1989. – 249 s. – Summary.

Reitala, Aimo, Suomalaisuusliike taiteessa [Finskhetensrörelsen i konsten]. // *Herää Suomi : suomalaisuusliikkeen historia*. 1989. – Artikeln börjar på sidan 435, längden 44 s.

Rekola, Kauko, ”Suomen valloitus” [”Finlands erövring”]. // *HAIK*. 87 (1989), s. 225–231.

Rinne, Risto, *Mistä opettajat tulevat? : suomalaisen kansanopettajiston yhteiskunnallinen tausta sekä kulttuurinen ja sosiaalinen pääoma 1800–luvun puolivälistä 1980-luvun lopulle* [Varifrån kommer lärarna? : de finländska lärarnas sociala bakgrund samt kulturella och sociala kapital från mitten av 1800-talet till slutet av 1980-talet]. – Åbo, 1989. – 197 s. – (Julkaisusarja / Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta. A, Tutkimuksia ; 135)

Rinne, Risto, Turun kansakoulunopettajat 1900-luvulla : opettajiston kasvu ja sukupuoli sekä piirteitä ammattikunnan rekrytoinnista. // *Työ tekijäänsä kiittää*. 1989 (THA ; 44), s. 262–281. – Summary: Turku primary school teachers in the 20th century : the growth and sex of the teaching corps, and the characteristics of teacher recruitment.

Rinta-Tassi, Osmo, Jyväskylän maamarkkinat [Lantmarknader i Jyväskylä]. // *Pysy lujana omalla maalla!* 1989 (SHJ ; 40), s. 229–250.

Rommi, Pirkko & Pohls, Maritta, Poliittisen fennomanian synty [Den politiska fennomanians uppkomst]. // *Herää Suomi : suomalaisuusliikkeen historia*. 1989, s. 67–118.

Saarenheimo, Eero, *Retki Euroopan ääreen : Giuseppe Acerbi ja hänen Lapin matkansa 1799* [En resa till Europas ände : Giuseppe Acerbi och hans resa till Lappland 1799]. – Hfors, 1989. – 264 s.

Saari, Heikki, Mielikuvitusta vai historiaa : historiallisen romaanin suhteesta todellisuuteen ja historian tutkimukseen [Fantasi eller historia : om den

historiska romanens förhållande till verkligheten och historieforskningen]. // *HAIK*. 87 (1989), s. 217–224.

Saarikoski, Vesa, Henkilöhistoriallisen tutkimuksen luonteen ja metodii-kan ongelmia [Problem rörande den personhistoriska forskningens natur och metodik]. // *Turun koulu*. 1989 (Julkaisuja / Turun yliopisto. Poliittinen historia. C ; 26), s. 171–185.

Saarinen, Hannes, Studien- und Bildungsreisen von Finnern nach Berlin 1809–1914. // *Miscellanea*. 1989 (SH ; 33), s. 203–242.

Saario, Lauri, Kaatuneiden evakuoitikeskusten toiminta talvi- ja jatkosodassa. // *SHA*. 8 (1989), s. 166–208. – Summary: The role of evacuation centres (for those fallen in battle) in the Winter and Continuation War.

Salin, Timo, Sota-aika 1939–44 puoluetutkimuksen kohteena : katsaus yleisiin peruspiirteisiin ja tutkimuksellisiin erityisongelmiin [Krigstiden 1939–44 som föremål för partiforskning : en översikt över allmänna grunddrag och specialproblem i forskningen]. // *Turun koulu*. 1989 (Julkaisuja / Turun yliopisto. Poliittinen historia. C ; 26), s. 225–231.

Salmelin, Pentti, *Suursaaren sota : kun Suomi Saksan voitti* [Hoglandskriget : när Finland besegrade Tyskland]. – Hfors, 1989. – 239 s.

Salmi-Niklander, Kirsti, Siskoni kohtasin varjossa yön : alistamisen ja vastarinnan keinot poliittisten naisvankien muistitiedon valossa. // *Naistutkimus*. 2 (1989):1, s. 42–59, 85. – Summary: "I met my sister in the darkness of the night" : the means of subordination and resistance in the light of the memoirs of women political prisoners.

Salminen, Esko & Suvanne, Kauko, *Kuvien sota 1939–1945 : propagandalehtiset talvi- ja jatkosodassa*. – Hfors, 1989. – 271 s. Summary: The war of pictures 1939–1945.

Saraste, Erja, Talvisodan kotirintama : tunteittomien naisten sota [Vinterkrigetets hemmafront : de okända kvinnornas krig]. // *Tunteittomien talvisota : Suomi 1939–1940*. 1989, s. 103–123.

Saraste, Erja, Talvisodan taloudelliset edellytykset. // *Sotilasajakauslehti*. 64 (1989), s. 808–815. – Också eng. titel: Economic conditions of the Winter War.

Saraviita, Ilkka, *YYA-sopimus : tutkimus Suomen ja Sosialististen Neuvostotasavaltain Liiton välillä ystäväydestä, yhteistoiminnasta ja keskinäisestä avunannosta 6.4.1948 allekirjoitetusta sopimuksesta Suomen oikeusjärjestyksessä* [VSB-fördraget : en undersökning om det 6.4.1948 undertecknade fördraget om vänskap, samarbete och ömsesidigt bistånd mellan Finland och De Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund i Finlands rättsordning]. – Hfors, 1989. – 397 s. – (Lapin korkeakoulun oikeustieteiden osaston julkaisuja. Sarja A ; n:o 2)

Savolainen, Raimo, *J. V. Snellman ja nälkävuodet 1867–1968*. – Kuopio, 1989. – 72 s. – (Snellman-instituutin C-sarja ; 2). – Abstract: J. V. Snellman and the crisis years 1867–1868.

Screen, J. E. O., Finsk militär tidskrift 1881–82 and 1884–1901 : professionalism and patriotism. // *Miscellanea*. 1989 (SH ; 33), s. 181–202.

Seppälä, Helge, *Suomi miehittäjänä 1941–1944* [Finland som ockupant 1941–1944]. – Hfors, 1989. – 173 s. – 2. uppl. 1989.

Sihvo, Hannes, *Suomalaisuuden pyhä tuli* [Finskhetens heliga eld]. // *Herää Suomi : suomalaisuusliikkeen historia*. 1989, s. 347–434.

Siika, Marita, Liikkumatila ulkopoliittisessa käyttäytymisessä : esimerkki Suomen, Ruotsin, Norjan ja Tanskan suhteista Kiinaan 1950- ja 1970-luvuilla [Manöverutrymme i utrikespolitiskt beteende : ett exempel rörande Finlands, Sveriges, Norges och Danmarks relationer till Kina på 1950- och 1970-talen]. // *Turun koulu*. 1989 (Julkaisuja / Turun yliopisto. Poliittinen historia. C ; 26), s. 187–210.

Siisiäinen, Martti, Kansainvälisyysintresseistä syntyneet järjestöt Suomessa [De internationalism som motivering tillkomna organisationerna i Finland]. // *Rauhantutkimus*. 5 (1989):22, s. 22–43.

Siltala, Juha, The dimensions of change in psychohistory. // *Miscellanea*. 1989 (SH ; 33), s. 287–383.

Siltala, Juha, *Psychohistorian ulottuvuus*. – [Hfors], 1989. – 128 s. – Korr. uppl. av finsk originaltext av Dimensions of change in psychohistory.

Singleton, Fred, *A short history of Finland*. – Cambridge, 1989. – 211 s.

Soikkanen, Timo, Ensisijaisuus-teeseistä vuorovaikutukseen : ulko- ja sisäpolitiikan välinen suhde historiankirjoituksen ongelmana. // *Turun koulu*. 1989 (Julkaisuja / Turun yliopisto. Poliittinen historia. C ; 26), s. 63–85. – Summary: The relationship between foreign and domestic policy : a problem in historiography.

Soikkanen, Timo, Suomen pitkä tie talvisotaan [Finlands långa väg till vinterkriget]. // *Talvisota* / red.: Pertti Pesonen och Keijo Immonen. 1989, s. 31–50.

State, culture & the bourgeoisie : aspects of the peculiarity of the Finnish / ed. by Matti Peltonen. – Jyväskylä, 1989. – 82 s.

Steinby, Torsten, Johan Jakob Nervander i Italien : en europeisk grand tour 1832–36. // *HLS*. 64 (1989), s. 5–109.

Stenius, Henrik, The 'Bildungsbürgertum' and the free discussion in nineteenth century Finland. // *State, culture & the bourgeoisie*. 1989 (Nykykulttuurin tutkimusyksikön julkaisuja ; 13), s. 54–69.

Stormbom, Jarl, Jan Comenius, skolfäderna och det svensk-finska skolsystemet. // *Skolhistoriskt arkiv*. 20 (1989), s. 5–47.

Stormbom, Jarl, Lektoren J. L. Runeberg och hans miljö. // *Skolhistoriskt arkiv*. 29 (1989), s. 81–109.

Sulkunen, Irma, *Naisen kutsumus : Miina Sillanpää ja sukupuolten maailmojen erkaantuminen* [Kvinnans kallelse : Miina Sillanpää och differentiering av könens världar]. – Hfors, 1989. – 179 s.

Sundman, Mikael, Utopi och spekulation kring sekelskiftets Helsingfors. // *HTF*. 74 (1989), s. 522–551.

Suomalainen puukirkko = Finnish wooden church / expert: Lars Pettersson. – Hfors, 1989. – 160 s.

Suomen varhaiskeskiajan lähteitä [Finlands tidigmedeltida källor] / red. Martti Linna. — [Lojo], 1989. — 160 s. — (Historian aitta ; 21)

Suomi, Juhani, *Kohtalona yksinäisyys : Risto Rytin tie Suomen politiikan johtoon* [Ensamhet som öde : Risto Rytis väg till politikens ledning i Finland]. — Hfors, 1989. — 192 s.

Suomi, Juhani, *Talvisodan tausta : Neuvostoliitto Suomen ulkopoliitikassa 1937–1939*. 1 [Vinterkrigetets bakgrund : Sovjetunionen i Finlands utrikespolitik 1937–1939. 1]. — 2. uppl. — Hfors, 1989. — 493 s. — 1. uppl. 1973, 1. delens titel: *Holstista Erkkoon* [Från Holsti till Erkkö].

Suvanto, Pekka, *Objektiivisuuden ongelma historian tutkimuksessa. // Faravid*. 13 (1989), s. 7–16. — Summary: The problem of objectivity in historiography.

Svenska frivilliga i Finland 1939–1944 : Förbundet Svenska Finlandsfrivilliga / redaktionsutskott: Sten Claëson ... [et al.]. — Stockholm, 1989. — 517 s.

Tallberg, Marianne, *Nursing and medical care in Finland from the eighteenth to the late nineteenth century : the background for the introduction of nurses' training in Finland in 1889, with some comparisons with developments in Sweden. // SJH*. 14 (1989), s. 269–283.

Talvisota [Vinterkriget] / red.: Pertti Pesonen och Keijo Immonen. — Hfors, 1989. — 279 s.

Talvisota : kronikka [Vinterkriget : en krönika] / redaktionsråd: Ensio Siilasvuo, ordf...[et al.]. — Jyväskylä, 1989. — 207 s.

Temmes, Markku, *Virastojen kehityskaaret : valtion virastojen kehitys [Ämbetsverkens utvecklingskurvor : de statliga ämbetsverkens utveckling]*. — Hfors, 1989. — 281 s.

Teräs, Kari, *Vihassa ja veljeydessä : työosuuskuntien ja ammattiyhdistysten suhteet Turussa 1900-luvun vaihteessa. // Työ tekijäänsä kiittää*. 1989 (THA ; 44), s. 317–351. — Summary: In fraternity and in strife : relations between working cooperatives and trade unions in Turku at the turn of the 19th century.

Tiihonen, Seppo, *Sotatalouden suunnittelu : tutkimus lainsäädäntökehityksen ja sotilasjohdon järjestelyjen vaikutuksista sotatalouden suunnitteluun itsenäisyyden ensi vuosikymmeninä Suomessa* [Planering för en krigsekonomi : en undersökning om inverkningarna av lagstiftningsutvecklingen och militärledningens arrangemang för krigsekonomin planering under självständighetens första årtiönden i Finland]. — Hfors, 1989. — 259 s. — (Helsingin yliopiston julkisoikeuden laitoksen julkaisuja. D ; 6)

Tommila, Päiviö, *Mitä oli olla suomalainen 1800-luvun alkupuolella [Vad innebar det att vara finne under förra hälften av 1800-talet]*. // *Herää Suomi : suomalaisuusliikkeen historia*. 1989, s. 49–65.

Tommila, Päiviö, *Suomen historiankirjoitus : tutkimuksen historia* [Finlands historieskrivning : forskningshistoria]. — Borgå, 1989. — 331 s.

Tornberg, Matleena, *Ilmaston- ja sadonvaihtelut Lounais-Suomessa 1550-luvulta 1860-luvulle. // Työ tekijäänsä kiittää*. 1989 (THA ; 44), s. 58–87.

– Summary: Fluctuations in climate and harvests in South West Finland from the 1550's to the 1860's.

Torvinen, Taimi, *Kadimah : Suomen juutalaisten historia* [Kadimah : judarnas historia i Finland]. – Hfors, 1989. – 262 s.

Tuntematon talvisota : Suomi 1939–1940 [Det okända vinterkriget : Finland 1939–1940] / Jukka Nevakivi...[et al.] ; red.: Tuija Hietaniemi och Leena Riska. – Hfors, 1989. – 123 s.

Tuntematon työläisnainen [Den okända arbetarkvinnan] / Leena Laine, Pirjo Markkola (red.). – Tammerfors, 1989. – 249 s.

Turtola, Martti, Erimielisyydet sodan johdossa [Meningsmotsättningar i krigsledning]. // *Tuntematon talvisota. Suomi 1939–1940*. 1989, s. 51–64.

Turun koulu : Juhani Paasivirran 70-vuotisjuhlakirja 12.3.1989 [Åboskolans : Juhani Paasivirtas 70-års festskrift 12.3.1989] / [red.: Timo Soikkanen]. – Åbo, 1989. – 322 s. – (Julkaisuja / Turun yliopisto. Poliittinen historia. C ; 26)

Tyynilä, Markku, L. Mechelinin suunnitelma senaatin uudistamiseksi vuodelta 1887. // *Lakimies*. 87 (1989), s. 948–966. – Också tysk titel: Ein Projekt für Senatsreform von L. Mechelin vom Jahre 1887.

Työ tekijäänsä kiittää : Pentti Virrankoski 60 vuotta 20.6.1989 [Arbetet är sin egen belöning : Pentti Virrankoski 60 år 20.6.1989] / red.: Eero Kuparinen. – Åbo, 1989. – 379 s. – (THA ; 44)

Uino, Ari, Kielitaistelu ja ”uusi suomalaisuusliike” 1918–1939 [Språkstriden och ”den nya finskhetsrörelsen” 1918– 1939]. // *Herää Suomi : suomalaisuusliikkeen historia*. 1989, s. 175–249.

Uino, Ari, Kokoomuspuolueen tie talvisotaan [Samlingspartiets väg till vinterkriget]. // *HAIK*. 87 (1989), s. 200–216.

Vahe, Juha, Tiellä vai korvessa? : Suomen maavoimien liikkuvuus toisessa maailmansodassa joukkojen organisaation perusteella. // *Työ tekijäänsä kiittää*. 1989 (THA ; 44), s. 369–377. – Summary: By road or by hearsay? : the mobility of Finnish land forces during the Second World War on the basis of group military organization.

Wahlbäck, Krister, Svek Sverige Finland hösten 1939? // *HTF*. 74 (1989), s. 245–276.

Wahlbäck, Krister, Sverige och vägen till vinterkriget. // *NTfV*. 65 (1989), s. 462–471.

Vahtola, Jouko, Östkarelen i finländsk politik 1917– 1945. // *Faravid*. 13 (1989), s. 177–192. – Tiivistelmä: Itä-Karjala Suomen politiikassa 1917–1945.

Vainio-Korhonen, Kirsi, Käsityöntekijä vai taloudenhoitaja : naisten työtehtävät ja niiden taloudellinen merkitys turkulaiskultaseppien perheissä 1700-luvun jälkipuoliskolla. // *Työ tekijäänsä kiittää*. 1989 (THA ; 44), s. 137–160. – Summary: Artisan or housekeeper?

Vapaus, veljeys ja vallankäyttö [Frihet, broderskap och maktutövning] / red. Pekka Kosonen, Anneli Levo- Kivirikko. – [Hfors], 1989. – 241 s. – Festskrift till professor Paavo Uusitalo på hans 50-årsdag 12.7.1989.

Vappula, Kari, *Sotilaspapin virka Suomen asevelvollisessa sotaväessä 1881–1905*. – Hfors, 1989. – 204 s. – (FKSH ; 146). – Summary: The office of field chaplain in the Finnish conscript army from 1881 to 1905.

Vares, Vesa, Mannerheimia ja "Hoffmannia" odottaessa : porvarillinen eliitti punaisessa Suomessa keväällä 1918 muistiinpanojensa valossa [I väntan på Mannerheim och "Hoffmann" : den borgerliga eliten i det röda Finland våren 1918 i ljuset av dess anteckningar]. // *Turun koulu*. 1989 (Julkaisuja / Turun yliopisto. Poliittinen historia. C ; 26), s. 269-297.

Wargelin, Kaarina & Wargelin, Raymond, Pioneer pastors' wives chose the role of service : "a noble but often difficult calling". // *Siirtolaisuus – Migration*. 16 (1989):1, s. 16–24.

Varjola, Pirjo, Suomalaisia entisessä Venäjän Amerikassa [Finländare i det forna ryska Amerika]. // *Matka-arkku*. 1989 (SKS ; 502), s. 310–347.

Westerlund, Lars, Konstitutionsbygget i Finland. // *FT*. 225–226 (1989), s. 544–553.

Westerlund, Lars, Leo Mechelin som kännare av utländsk statsförfattningsrätt. // *Lakimies*. 87 (1989), s. 889–921. – Också tysk titel: Leo Mechelin als Kenner des ausländischen Verfassungsrechtes.

Westerlund, Lars, *Statsbygge och distriktsförvaltning*. – Åbo, 1989. – 444 s. – Summary: State-building & field administration.

Vihavainen, Timo, Talvisota neuvostohistoriankirjoituksessa [Vinterkriget i sovjetisk historiografi]. // *HAIK*. 87 (1989), s. 180–192.

Vihola, Teppo, Maatalouden tuotantos suunnan muutos Virroilla Alakaarten sotilasvirka-alalla v. 1880–1917 [Omläggningar av lantbrukets produktionsinriktning på Alakaarten militieboställe i Virdois åren 1880–1917]. // *Pysy lujana omalla maalla!* 1989 (SHJ ; 40), s. 251–269.

Villstrand, Nils Erik, Statsmakt och migration under svensk stormakts-tid. // *HTF*. 74 (1989), s. 1–29.

Villstrand, Nils Erik, Varför beställs, skrivs och läses lokalhistoria? // *HTF*. 74 (1989), s. 483–501.

Virkkula, Seija, Romantiikan tulosta Lapin kuvauksiin. // *Faravid*. 13 (1989), s. 51–68. – Zusammenfassung: Über den Eintritt der Romantik bei den Darstellungen Lapplands.

Virkkunen, Sakari, *Mannerheim : marsalkka ja presidentti* [Mannerheim : marskalken och presidenten]. – Hfors, 1989. – 539 s. – (Suomen tasavallan presidentit ; 6)

Virolainen, Johannes, *Siirtokarjalaiset 1941–44 : kotiinpaluu, jälleenrakennus, uusi lähtö* [De förflyttade karelarna 1941–44 : hemkomst, återuppbyggnad, nytt uppbrott]. – Hfors, 1989. – 262 s.

Visuri, Pekka, Talvisodan strateginen kehys. // *Sotilasaikakauslehti*. 64 (1989), s. 774–780. – Också eng. titel: Strategic frame of the Winter War.

Visuri, Pekka, *Totaa lisesta sodasta kriisinhallintaan : puolustusperiaatteiden kehitys läntisessä Keski-Euroopassa ja Suomessa vuosina 1945–1985*. – Hfors, 1989. – 344 s. – (Suomen sotatieteellisen seuran julkaisuja : n:o 16). –

Summary: From total war to crisis management : the evolution of defence doctrines in Western Central Europe and Finland 1945–1985.

Vuorenmaa, Anssi, Talvisota oli taitoa ja taktiikkaa. // *Sotilasaikakauslehti*. 64 (1989), s. 781–789. – Också eng. titel: The Winter War was skills and tactics.

Vuorimies, Heikki, *Jyväskylän seudun ruotusotamiehet : vuodesta 1710 Ruotsin valtakauden loppuun* [Rotesoldater i Jyväskylä-trakten : från år 1710 till svenska tidens slut]. – Jyväskylä, 1989. – 124 s.

Vähäväkisten Helsingiä : artikkeleita köyhien elämästä ja olosuhteista vuosisadanvaihteen Helsingissä [De vanlottades Helsingfors : artiklar om de fattigas liv och förhållanden i sekelskiftets Helsingfors] / red. Antti Häkkinen. – Hfors, 1989. – 100 s. – (Helsingin yliopiston talous- ja sosiaalhistorian laitoksen tiedonantoja ; n:o 22)

Väliaho, Olavi, *Laatokan linnakkeet Taipaleen taisteluissa* [Ladogas befästningar i striderna om Taipale]. – Villmanstrand, 1989. – 154 s.

Yhden kortin varassa : suomalainen vallankumous 1918 [Allt på ett kort : revolutionen i Finland 1918] / Jussi T. Lappalainen...[et al.]. – Hfors, 1989. – 304 s.

Zetterberg, Seppo, Jako etupiireihin [Indelningen i intressesfärer]. // *Talvisota* / red.: Pertti Pesonen och Keijo Immonen. 1989, s. 11–30.

Zilliacus, Kurt, Skärgårdsnamn. – Hfors, 1989. – 251 s. – (SSLF ; nr 558)

Åström, Sven-Erik, Britain's timber imports from the Baltic, 1775–1830 : some new figures and viewpoints. // *SEHR*. 37 (1989), s. 57–71.

Öhrnberg, Kaj, Suomalaiset Arabiankävijät [Finländska resenärer i Arabien]. // *Matka-arkku*. 1989 (SKS ; 502), s. 36–77.

Lokalhistoriska arbeten

Halila, Aimo, *Itin historia. 1 : Varhaisimmista ajoista 1860-luvulle* [Itis sockens historia. 1 : Från de äldsta skedena till 1860-talet]. – 2. uppl. – [Itis], 1989. – 737 s. – 1. uppl. 1939.

Heikkinen, Markku, *Helsinki* [Helsingfors]. – Hfors, 1989. – 245 s. – (Vaasa-ajan kaupungit ; 1)

Heinolan kaupungin historia. 2 : (1900-1939) [Heinola stads historia. 2 : (1900-1939)] / Rauno Endén. – [Heinola], 1989. – 555 s.

Junnila, Olavi, *Hyvinkään seudun historia* [Hyvinge-nejdens historia]. – [Hyvinge], 1989. – 627 s.

Karskela, Sirkka, *Kivennapa : väestö ja tilat isonvihan jälkeen* [Kivinebb : befolkningen och hemmanen efter stora ofreden]. – [Åbo], 1989. – 289 s.

Kuopion historia. 3 : Kunnallishallinnon uudistamisesta sen demokratisointiin : 1875-1918 [Kuopio stads historia. 3 : Från kommunalförvaltningens omdaning : 1875-1918]

till dess demokratisering 1875–1918] / Ilkka Nummela. – Kuopio, 1989. – 572 s.

Kuujo, Erkki, *Entisajan Mikkeli : Mikkelin kaupungin vaiheita 1838–1917* [Forna tidens S:t Michel : S:t Michels stads historia 1838–1917]. – 2. uppl. – [S:t Michel], 1989. – 480 s. – 2. delen av S:t Michels stads historia. – 1. uppl. 1971

Kuusisto, Seppo, *Jämsän historia* [Jämsä sockens historia]. – [Jämsä], 1989. 1. bandet : 1926–1952. – 668 s. 2. bandet : 1952–1976. – 567 s.

Lammin pitäjän historia. 1 : Ruotsin vallan loppuun [Lampis sockens historia. 1 : Till den svenska tidens slut] / förf. A. Virmala och P. Ruotsalainen. – [Nytr.]. – Lampis, 1989. – 502 s. – 1. uppl. 1972.

Lappeenrannan kaupungin historia. 1917–1966 : Toinen nide [Villmanstrand stads historia. 1917–1966 : Andra bandet] / Timo Herranen...[et al.]. – Villmanstrand, 1989. – 644 s.

Laukkonen, Ilmari, *Töysän historia* [Töysä sockens historia]. – [Töysä], 1989. – 532 s.

Längelmäveden seudun historia. 2 : Sahalahden historia 2 [Längelmävesitraktens historia. 2 : Sahalax sockens historia 2] / historiekommitté: Martti Mikkola...[et al.]. – Faksimiluppl. – [Sahalax], 1989. – 160 s. – Orig. utk.: Tavastehus, 1954.

Muuramen kirja [Boken om Muurame] / red. av Pekka Ruuskanen. – [Muurame], 1989. – 723 s. – (JYY:n kotiseutusarja ; 27)

Nirkko-Leskelä, Tyyne, *Suomenniemi 1689–1989 : ajan aalloilla* [Suomenniemi socken 1689–1989 : i tidernas vågor]. – [Suomenniemi], 1989. – 447 s.

Piikkiön historia. 1 : Esihistoria ja Ruotsinvallan aika [Pikis sockens historia. 1 : Förhistorien och den svenska tiden] / Timo Havia, Jukka Luoto. – [Piikkiö], 1989. – 667 s.

Punkalaitumen historia. 2 : Vuoteen 1985 [Pungalaitio sockens historia. 2 : Till år 1985] / Jari Niemelä, Veikko Anttila, Aimo Hakanen. – [Pungalaitio], 1989. – 601 s.

Rytkönen, Raili, *Suur-Iin historia. 1870–1925* [Stor-Ijo sockens historia. 1870–1925]. – [Haukipudas], 1989. – 592 s.

Savon historia. 3 : Savo kaskisavujen kautena 1721–1870 [Savolax historia. 3 : Savolax under svedjerökarnas period 1721–1870] / Kaarlo Wirilander. – 2. uppl. – Kuopio, 1989. – 1125 s. – 1. uppl. 1960.

Sirén, Olle, *Pernå sockens historia. 3 : Tiden ca 1870–1920 : ekonomi – förvaltning – kultur*. – Lovisa, 1989. – 596 s.

Suur-Huittisten historia [Stor-Vittis sockens historia]. – [Huittinen], 1989. 3, 1: *Hajoavan hallintokokonaisuuden kausi: Suur-Huittisten vaiheet kunnallisen itsehallinnon valmisteluajoista vuoteen 1917 asti* : Huittinen, Kauvatsa, Keikyä ja Vampula [Förvaltningsenhetens upplösningstid : Stor-Vittis' sockens historia från de tider då den kommunala självstyrelsen förbereddes till år 1917 – Vittis, Kauvatsa, Keikyä och Vampula] / Raimo Viikki. – 712 s.

3, 2 : *Väestö, matrikkelit, tilastot* [Befolkning, matriklar, statistik] / Raimo Viikki. – 719 s.

Suur-Jämsän historia. 1 [Stor-Jämsä sockens historia. 1] / förf. K. Virkkala ... [et al.]. – 2. uppl. – [Jämsä], 1989. – 583 s. – Faksimiluppl. Orig. utk. 1954.

Vanhan-Ruoveden historia [Gamla Ruovesi sockens historia]. – 1989.

1 : / förf. Niilo Söyrinki, Ville Luho, Mauno Jokipii. – [2. uppl.]. – [Keuru]. – 624 s. – 1. uppl. 1959.

3, 6, 2 : *Ähtärin historia 1918-1980* [Ätseri sockens historia 1918-1980] / förf. Juhani Viertola. – [Etseri]. – 630 s.

Wirilander, Hannele, *Ristiinan historia. 1 : Esihistoriasta vuoteen 1865* [Kristina sockens historia. 1 : Från förhistorien till år 1865]. – [Ristiina], 1989. – 462 s.

Ylikangas, Heikki, *Tervasta teollisuuteen : Ylihärmän kehitys varhaisista ajoista nykypäiviin* [Från tjära till industri : Ylihärmä sockens utveckling från äldsta tider till våra dagar]. – [Ylihärmä], 1989. – 621 s.

Använda förkortningar:

FKSH	= Finska kyrkohistoriska samfundets handlingar Suomen kirkkohistoriallisen seuran toimituksia
FT	= Finsk tidskrift
HA	= Historiallinen arkisto
HAiK	= Historiallinen aikakauskirja
HLS	= Historiska och litteraturhistoriska studier
HT	= Historiallisia tutkimuksia
HTF	= Historisk tidskrift för Finland
JfGO	= Jahrbücher für Geschichte Osteuropas
NTfV	= Nordisk tidskrift för vetenskap, konst och industri
SH	= Studia historica
SEHR	= Scandinavian economic history review
SHA	= Sotahistoriallinen aikakauskirja
SHJ	= Studia historica Jyväskylänensia
SJH	= Scandinavian journal of history
SKS	= Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia
SSLF	= Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland
THA	= Turun historiallinen arkisto

Från och med år 1986 sammanställs den historiska bibliografin för Finland som en kumulativ mikrokortsförteckning som senare kommer att utges i bokform. Bibliografin utarbetas i samarbete mellan Helsingfors universitetsbibliotek och Finska Historiska Samfundet.

Det bibliografiska urvalet uppstår litteratur rörande Finlands historia som bedömts ha ett allmänt intresse. Urvalet bygger på det material som samlas för *Finsk Historisk Bibliografi* 1986-. Målsättningen har varit att i urvalet samla centrala böcker rörande Finlands historia tryckta år 1986 samt uppsatser ur de viktigaste inhemska och utländska tidskrifterna och antologierna. I fråga om det inhemska materialet bygger urvalet på den litteratur som fram till slutet av år 1990 ankommit till Helsingfors universitetsbiblioteks friexemplarsbyrå. Materialet kan ha brister och det här publicerade urvalet eftersträvar inte bibliografisk fullständighet.

Den litteratur som ingår i urvalet återfinns även i *Suomen Historiallinen bibliografia* 1986 – (mikrokort; omkr 2500 titlar per år) samt i Kati-databasen som upprätthålls av De vetenskapliga bibliotekens adb-enhet (TKAY) och där den historiska bibliografin 1986 – ingår som en egen underavdelning "Hist".

Tidigare bibliografier efter 1980 har ingått i följande nummer av *Historisk Tidskrift för Finland*: bibliografin för år 1981: nr 2/83, s. 206–228; år 1982: 4/83, s. 464–481; år 1983: 2/84, s. 178–200; år 1984: 3/85 s. 392–415; år 1985: 4/86, s. 506–528; år 1986: 1/88 s. 123–151; år 1987: 1/89, s. 185–213; år 1988: 1/90, s. 189–216.

Medarbetare i detta nummer:

Kirsti Antin, bibliotekarie, Helsingfors universitetsbibliotek; *Tapio Bergholm*, fil.lic., visiting fellow, University of Warwick; *Max Engman*, fil.lic. (disp), professor, Åbo Akademi; *Thomas Lindqvist*, fil.dr, t.f. professor, Åbo Akademi; *J.A. Mangan*, doctor, Jordanhill College of Education, Glasgow; *Henrik Meinander*, fil.mag., assistent, Helsingfors universitet; *Eljas Orrman*, fil.dr. överinspektör, Riksarkivet, t.f. biträdande professor, Helsingfors universitet; *Panu Pulma*, fil.dr, docent, Helsingfors universitet; *Kari Selén*, fil.dr, docent, Helsingfors universitet; *Kentth Sjöblom*, fil.mag., forskare, Finlands Idrottsarkiv; *Elsa Sjöholm*, docent, Uppsala universitet.

Expertkommittén för översättning av finskspråkig facklitteratur till svenska har bekostat följande översättningar i detta nummer: uppsats av J.A. Mangan och recensioner av Panu Pulma och Kari Selén (övers. Max Engman) samt recension av Tapio Bergholm (övers. John Strömberg).